

IO1 - Najlepsze praktyki w zakresie "okazjonalnego twórczego recyklingu". wśród OSÓB DOROSŁYCH

Spis treści:

Przegląd projektu

Aktualna sytuacja w zakresie gospodarki odpadami w krajach partnerskich

- Albania
- Grecja
- Włochy
- Polska
- Rumunia

Gromadzenie danych

Dane demograficzne

Zwyczaje i zachowania związane z recyklingiem

Lista plusów i minusów

Zbiór najlepszych praktyk

październik 2021 r.

Przegląd projektu

W Europie każda osoba zużywa rocznie 16 ton materiałów, z czego 6 ton staje się odpadem. W ostatnich latach całkowita produkcja odpadów w UE wyniosła 2,5 mld ton rocznie, a tylko 36% z nich zostało poddanych recyklingowi. Przekształcanie odpadów w zasoby jest kluczem do gospodarki o obiegu zamkniętym, a podejście Unii Europejskiej do zarządzania odpadami opiera się na zapobieganiu i ponownym użyciu, recyklingu i odzysku. Zgodnie z tym, siódmy i ósmy ogólny [unijny program działań w zakresie środowiska naturalnego](#) wyznaczyły, między innymi, następujące cele priorytetowe dla polityki dotyczącej odpadów w UE: zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów oraz maksymalizacja recyklingu i ponownego wykorzystania; przedłużenie okresu użytkowania produktów oraz utrzymanie materiałów w cyklu gospodarczym tak długo, jak to możliwe.

W tym kontekście projekt "RecyclArt" ma na celu poprawę zdolności do zatrudnienia osób dorosłych poprzez zwiększenie ich umiejętności w dziedzinie recyklingu z kreatywnym projektowaniem poprzez opracowanie ponadnarodowego programu promocji działań w zakresie recyklingu odpadów.

Aktualna sytuacja w zakresie gospodarki odpadami w krajach partnerskich

Albania

Albania posiada następujące ramy prawne dotyczące gospodarki odpadami, decyzja Rady Ministrów nr 175 z 19.01.2011 r. w sprawie zatwierdzenia krajowej strategii gospodarki odpadami i krajowego planu gospodarki odpadami; ustawa o zintegrowanej gospodarce odpadami nr. 10463 z 22.09.2011; ustawa nr 156 z 10.10.2013 niektóre zmiany do ustawy nr 10463 z 22.09.2011 o zintegrowanej gospodarce odpadami, Zmienione; oraz decyzja nr 418 z 27.05.2020 w sprawie zatwierdzenia dokumentu polityki strategicznej i krajowego planu zintegrowanej gospodarki odpadami 2020-2035.

Obecnie w Albanii istnieje 57 licencjonowanych firm zajmujących się recyklingiem i utylizacją odpadów, a prawie połowa z nich jest skupiona w regionie Tirany (Tirana-Durres). Pozostałe działają w takich miastach jak Shkodra Elbasan, Fier, Lezhe, Vlora, Korca. W innych miastach jest ich niewiele lub w ogóle nie istnieją.

Szacuje się, że w kraju jest około 30 000 osób, które prowadzą działalność w zakresie zbierania odpadów indywidualnie i nielegalnie, bez ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego.

Mimo, że cel Narodowej Strategii na rok 2030 przewiduje, że 55% odpadów będzie poddawanych recyklingowi, wiele priorytetów zostało nadanych składowiskom i spalarniom. W kraju istnieją już 3 duże przedsiębiorstwa zajmujące się spalaniem odpadów w miastach Elbasan Fier i Tirana, z których tylko jedno działa.

Trudno jest jednoznacznie określić poziom recyklingu, a tym bardziej recyklingu poprzez sztukę, w Albanii, ponieważ nie jest znany poziom ani sposób, w jaki gospodarka odpadami wpływa na środowisko i zdrowie ludzkie.

Edukacja związana z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem nie odbywa się na wszystkich poziomach i nie jest zintegrowana z systemem edukacji, dlatego działalność ta zależy od inicjatyw samych placówek oświatowych, agencji międzynarodowych i lokalnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Gospodarka odpadami komunalnymi w Albanii jest zdecentralizowana. Proces zarządzania odpadami leży w gestii władz lokalnych. W większości miast, usługa zbierania i transportu odpadów jest wykonywana przez prywatne firmy zajmujące się gospodarką odpadami, które są zakontraktowane przez gminy.

Największym wyzwaniem w Albanii jest wdrożenie strategii segregacji odpadów; jak najszybsze wprowadzenie trzech pojemników na odpady w kolorach: brązowym lub zielonym na materiały organiczne nadające się do kompostowania, niebieskim na suche materiały nadające się do recyklingu, czarnym na pozostałe odpady komunalne. Inne wyzwania to: ustanowienie silnego i okresowego systemu nadzoru i odpowiedzialności za wdrażanie przepisów przez lokalne organy rządowe; stworzenie bazy danych o odpadach komunalnych, ich wytwarzaniu, klasyfikacji, przetwarzaniu itp.; egzekwowanie sankcji wobec sprawców wykrytych naruszeń; poprawa obecnej, niedostatecznej oceny różnych elementów zarządzania finansowego i kontroli w dziedzinie odpadów komunalnych; poprawa niezbędnej infrastruktury dla usług związanych z gospodarką odpadami, a także wprowadzenie procedury (np. procesu przetargowego) w celu zaangażowania przedsiębiorstw sektora prywatnego do świadczenia wydajnych i skutecznych usług związanych z gospodarką odpadami.

Grecja

W ciągu ostatnich 20 lat Grecja poczyniła znaczne postępy w zakresie recyklingu i odzyskiwania surowców wtórnych, ale nadal nie udaje jej się wdrożyć i osiągnąć zamierzonych celów.

Obecnie Grecja posiada krajowe prawodawstwo dotyczące recyklingu, mniej lub bardziej zharmonizowane z celami i prawodawstwem Unii Europejskiej. Problem leży natomiast w obszarze wdrażania i osiągnięcia celów.

Pierwszym i podstawowym greckim aktem prawnym dotyczącym recyklingu i ponownego wykorzystania była ustawa 2939 z 2001 r., która działała całkiem dobrze i doprowadziła do objęcia 95% kraju systemem dwóch pojemników na opakowania, zadowalającym w 2001 r., ale nie dzisiaj. Doprowadziła ona również do stworzenia "systemów recyklingu" dla materiałów takich jak baterie, opony, pojazdy, odpady budowlane, oleje mineralne, urządzenia elektryczne i elektroniczne.

Najnowszym i najważniejszym aktem prawnym jest ustawa 4763/2020 o "Wdrożeniu dyrektywy 2019/904/UE". Jej egzekwowanie jest najważniejszym zadaniem na dzień dzisiejszy.

Według raportu ogłoszonego przez Grecki Urząd Statystyczny (ELSTAT) dane dotyczące produkcji i zarządzania odpadami stałymi z roku 2018, tj. ostatniego w pełni przeanalizowanego roku, które zbiera za pośrednictwem źródeł administracyjnych, odzysk po procesie recyklingu jest na poziomie 10,7 % całej ilości odpadów.

Szczególnie w roku 2018, należy zauważyć, że produkcja odpadów wyniosła 45 592 603 ton i wykazała spadek o 37,0% w porównaniu do 2016 roku. Odpowiednio gospodarka odpadami została skorygowana do 42 651 993 ton i wykazała spadek o 39,0% w porównaniu do 2016 roku. Jeśli chodzi o kategorie wytwarzanych odpadów, w 2018 roku "Odpady wydobywcze i inna działalność" stanowią 79,5% ogółu wytworzonych odpadów, a "Stałe odpady komunalne" stanowią 11,8%.

Hierarchia odpowiedzialności, jeśli chodzi o gospodarkę odpadami jest następująca: Rząd proponuje ustawodawstwo i planowanie krajowe, Plany regionalne i programy finansowe dotyczące gospodarki odpadami są przygotowywane przez Regiony i Gminy zorganizowane w "Zarządy Gospodarki Odpadami Stałymi" mają obowiązek

konkretnego wdrożenia planowania. W zakresie recyklingu współpracują one z firmami na poziomie krajowym, wspieranymi finansowo przez producentów. Ważne jest, aby powiedzieć, że każde dążenie do poprawy procesu recyklingu i odzysku musi uwzględniać znaczenie kampanii społecznych, skierowanych zwłaszcza w stosunku do osób dorosłych. Wiarygodność całego procesu recyklingu, zwłaszcza systemu zbiórki i transportu, zwiększa zaufanie i zaangażowanie ludzi, zwłaszcza dorosłych.

Biorąc pod uwagę, że wiele przedmiotów szkolnych zawiera treści dotyczące zagadnień związanych ze środowiskiem i odpadami, możemy uznać, że edukacja ekologiczna i gospodarka odpadami są dość dobrze włączone do formalnego programu nauczania w greckich szkołach.

Kampanie mające na celu uświadomienie istoty i potrzeby ponownego wykorzystywania odpadów, recyklingu są prowadzone i opłacane przez firmę non-profit, założoną zgodnie z przepisami prawa i wspieraną finansowo przez producentów. Również przez EOAN, krajową agencję ds. recyklingu.

Główne wyzwania stojące obecnie przed greckimi perspektywami recyklingu to: przejście z systemu dwupojemnikowego na system wielopojemnikowy składający się z 4 pojemników, w tym pojemnika "brązowego" na odpady organiczne; osiągnięcie widocznego postępu w zakresie zbierania i recyklingu odpadów budowlanych; osiągnięcie rzeczywistego postępu w zakresie bezpiecznego i ekologicznego przetwarzania odpadów toksycznych, w tym przetwarzania produktów zawierających azbest oraz lepsze uwrażliwienie społeczeństwa na kwestie redukcji odpadów, recyklingu i gospodarki obiegowej.

Włochy

Może to się wydać zaskoczeniem, ale Włochy przodują w Europie w sektorze recyklingu.

Obecnie Włochy są krajem, który poddaje recyklingowi najwięcej odpadów spośród 5 najbardziej uprzemysłowionych krajów Unii Europejskiej: więcej niż Francja, więcej niż Niemcy, znacznie więcej niż średnia UE, która wynosi zaledwie 37%. Jak ujawnił Eurostat, urząd statystyczny Unii Europejskiej, Włochy poddają recyklingowi 76,9% swoich odpadów. Średnia europejska wynosi zaledwie 37%,

czyli mniej niż połowę tego, co Włochy. Włochy poddają recyklingowi 56,4 mln ton.

Najwięcej przetwarza się we Włoszech tradycyjnych odpadów nadających się do recyklingu (papier, plastik, szkło, metale, drewno, tekstylia): 26 mln ton; następne w kolejności są odpady mieszane poddawane selekcji (14 mln), odpady organiczne i zielone (6 mln) oraz odpady chemiczne (1,7 mln). Włochy są również drugim po Niemczech krajem europejskim pod względem obrotów i liczby pracowników w sektorze przygotowania do recyklingu.

Ogólnie rzecz biorąc, we Włoszech istnieje ponad 10.500 firm, które, niezależnie od sektora gospodarki, faktycznie prowadzą działalność związaną z gospodarką odpadami w celu ich odzysku lub unieszkodliwiania.

Zakłady, w których odpady poddawane są recyklingowi liczyły w 2015 r. około 7200 podmiotów, a więc ważą 60% całkowitej liczby podmiotów zarządzających odpadami we Włoszech; pracownicy zatrudnieni obecnie przez te podmioty to prawie 135 000 osób. Około 55% zakładów recyklingowych znajduje się w północnych Włoszech, 20% w środkowych Włoszech, a 25% na południu, a zatrudniają one w tej kolejności prawie 60%, 15% i nieco ponad 25% pracowników w skali całego kraju.

Analizy przeprowadzone przez Ecocerved, firmę konsorcjum włoskiego systemu izb handlowych, zajmujących się recyklingiem materiałów pokazują, że całkowity roczny obrót systemu można oszacować na około 39 mld euro, a wartość dodana wytworzona przez przemysł recyklingowy, czyli wzrost wartości, który występuje w ramach produkcji i dystrybucji dóbr i usług końcowych dzięki interwencji czynników produkcji (kapitału i pracy) począwszy od pierwotnych dóbr i zasobów pierwotnych, wyniosła w 2015 roku 12,6 mld euro, co odpowiada około 1% włoskiego PKB.

Utylizacja odpadów we Włoszech została uregulowana organicznie dekretem prezydenckim nr 915 z 10 września 1982 r., wydanym w ramach wdrażania dyrektyw EWG nr 75/442. Selektywna zbiórka odpadów we Włoszech stała się obowiązkowa od 2015 r., wraz z wejściem w życie dekretu legislacyjnego nr 205/2010. Nie jest ona jednak jednoznaczna dla wszystkich regionów, choć można wskazać wspólne zasady dotyczące właściwego pozbywania się materiałów. To, co najczęściej się zmienia, to sposób dostarczania odpadów, ale w rzeczywistości wiele

zasad jest podobnych. Jeśli zbiórka odpadów nie jest prowadzona prawidłowo, gminy mają prawo ukarać poszczególnych obywateli grzywną w wysokości od 25 do 620 euro, w zależności od rodzaju naruszenia.

Polska

Podstawą prawną gospodarowania odpadami i odpowiedzialności instytucjonalnej, w Polsce, są Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wraz z nowelizacjami z dnia 13.09.1996 r., ostatnia wersja 15.06.2021 r. oraz Ustawa o odpadach, z późniejszymi zmianami z dnia 14.12.2012 r.

Odpowiedzialność za gospodarkę odpadami w Polsce jest podzielona na trzy poziomy. Na szczycie zarządzania znajduje się Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Odpowiada ono za tworzenie przepisów prawnych i nadzoruje szereg krajowych instytucji zajmujących się poszczególnymi rodzajami odpadów (np. Zakład Gospodarki Odpadami Promieniotwórczymi), Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych). Regiony opracowują Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, zawierający podział na obszary gospodarki odpadami komunalnymi. Region wskazuje regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. Gminy zapewniają przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu odpadów selektywnie zebranych oraz odpadów powstających w procesie sortowania. Ustalają również stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Świadomość ekologiczna Polaków rośnie, co wynika z corocznych badań przeprowadzanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Zanieczyszczenie powietrza, nieefektywna gospodarka odpadami oraz zanieczyszczenie wody zostały wskazane w ankietach przez Polaków jako największe problemy środowiska naturalnego. Świadomość ekologiczna rośnie dzięki kampaniom informacyjnym i innym działaniom podejmowanym przez organizacje pozarządowe i ministerstwa. Należy podkreślić, że treści ekologiczne są częścią programów nauczania w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Ponadto Ministerstwo Edukacji Narodowej prowadzi szereg działań promujących edukację ekologiczną, jak np. olimpiady przedmiotowe z geografii i wiedzy ekologicznej (udział 26.000 uczniów). Ministerstwo organizuje również szkolenia dla nauczycieli z zakresu ekologii.

W zakresie gospodarki odpadami przed Polską stoi szereg wyzwań, takich jak dalszy wzrost opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszonych przez właścicieli nieruchomości czy petryfikacja sposobów zagospodarowania odpadów komunalnych (ograniczenie rozwoju rynku w sensie technologicznym) i faworyzowanie najmniej efektywnych technologii przetwarzania [1].

Rumunia

Główne akty normatywne regulujące gospodarkę odpadami w Rumunii to ustawa nr 211 z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie środków niezbędnych do ochrony środowiska i zdrowia publicznego poprzez zapobieganie lub zmniejszanie negatywnych skutków spowodowanych wytwarzaniem odpadów i gospodarką nimi oraz poprzez zmniejszanie ogólnych skutków wykorzystania zasobów i zwiększanie efektywności ich wykorzystania oraz decyzja nr 1470 z dnia 9 września 2004 r. w sprawie zatwierdzenia krajowej strategii gospodarki odpadami i krajowego planu gospodarki odpadami. Rynek odpadów jest jednym z najbardziej złożonych tematów do rozwiązania, ponieważ mówimy o dwóch ważnych aspektach: ciągle zmieniającym się prawodawstwie i potrzebie uczynienia społeczeństwa odpowiedzialnym.

W ostatnich latach Rumunia podjęła wiele wysiłków, aby ustawić się w szeregu liderów recyklingu w Europie. Departament Komisji Europejskiej odpowiedzialny za publikację porównywalnych statystyk dla całego terytorium UE ogłosił, że w 2018 roku Rumunia poddała recyklingowi 43% plastikowych odpadów opakowaniowych. Niestety, plasuje to Rumunię na samym końcu Europy pod względem recyklingu, ze wskaźnikiem czterokrotnie niższym od średniej europejskiej, co odzwierciedla katastrofalną sytuację w gospodarce odpadami w tym kraju. Do 2020 roku Rumunia musiała osiągnąć 50-procentowy poziom recyklingu, aby nie zostać ukaraną przez Unię Europejską. Cel ten nie został osiągnięty, biorąc pod uwagę, że jedynie 11% odpadów komunalnych poddano recyklingowi, co plasuje Rumunię na drugim miejscu w UE pod względem najniższego wskaźnika recyklingu.

[1] Styś, T., Foks, R., & Instytut Sobieskiego. (2014). *Rynek gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce: Perspektywa 2030*. Warszawa: Instytut Sobieskiego.

Kolejny próg musi zostać osiągnięty w 2025 roku, kiedy to Rumunia musi osiągnąć 55% wskaźnik recyklingu, co jest trudnym do osiągnięcia celem dla kraju, który wciąż zмага się z zamykaniem nielegalnych składowisk i nielegalnym importem odpadów. Prowadzi to do kolejnego wyzwania, Rumunia musi zmniejszyć ilość składowanych odpadów komunalnych o 10% do 2035 roku.

Właściwym organem decyzyjnym i kontrolnym w zakresie gospodarki odpadami jest Ministerstwo Środowiska (MM). Zgodnie z przepisami prawa, Ministerstwo Środowiska realizuje politykę państwa w zakresie gospodarki odpadami, pełniąc rolę organu władzy państwowej, syntezy, koordynacji i kontroli, bezpośrednio lub za pośrednictwem wyspecjalizowanych organów technicznych, organów lub instytucji publicznych podległych, koordynowanych lub podlegających ministerstwu.

W porównaniu z krajami europejskimi, Rumunia wciąż znajduje się na początku drogi, jeśli chodzi o poziom edukacji i świadomości znaczenia selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu. Zachowanie obywateli ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia ilości i jakości odpadów zbieranych selektywnie. Jednocześnie proces selektywnej zbiórki odpadów nie jest tak dostępny jak w innych krajach i istnieje wyraźna potrzeba rozbudowy infrastruktury, aby była ona dostępna dla jak największej liczby obywateli.

Do czasu podjęcia przez państwo środków mających na celu narzucenie, wspieranie i ułatwianie selektywnej zbiórki i redukcji odpadów, które trafiają na wysypiska, los środowiska naturalnego leży w rękach obywateli, w ich wysiłkach i wyborach, których są gotowi dokonać na rzecz czystszej Rumunii.

Aby pomóc tym, którzy dobrowolnie decydują się na recykling, "Stowarzyszenie ViitorPlus na rzecz zrównoważonego rozwoju" stworzyło "Mapę recyklingu", pierwszą krajową platformę interaktywną, podzieloną na kategorie, która umożliwia identyfikację i lokalizację punktów selektywnej zbiórki odpadów nadających się do recyklingu w Rumunii. Oferuje ona również użytkownikom możliwość współtworzenia bazy danych - mapy poprzez dodawanie nowych punktów selektywnej zbiórki.

Projekty ViitorPlus obejmują "EcOprovocarea", pozalekcyjny program edukacyjny na rzecz ochrony środowiska dla gimnazjalistów i licealistów oraz "BiroulECO",

doradztwo i szkolenia dedykowane firmom, które chcą zmniejszyć wpływ działalności biurowej na środowisko.

Badanie przeprowadzone przez partnerstwo RecyclART

Rezultat 1 zawiera dobre praktyki w zakresie "okazjonalnego twórczego recyklingu" wśród osób dorosłych to analiza stanu wiedzy na temat okazjonalnego twórczego recyklingu; działań związanych tworzeniem nowych dóbr, materiałów dekoracyjnych, wychodząc od zestawu dostępnych materiałów odpadowych.

Wszystkie dane dotyczące zachowań związanych z recyklingiem oraz okazjonalnym, kreatywnym recyklingiem zostały zebrane przez partnerstwo RecyclART za pomocą kwestionariuszy, grup fokusowych i wywiadów. W to działanie zaangażowanych było wszystkich sześciu partnerów i w efekcie uzyskano 203 odpowiedzi; zorganizowano 7 grup fokusowych z 56 uczestnikami i przeprowadzono 8 wywiadów z 10 osobami.

Dane demograficzne

Wszystkie dane demograficzne były zbierane anonimowo. W tym celu, uczestnicy wypełniali kwestionariusz. Grupę respondentów stanowiły 144 kobiety (70,94%) i 59 mężczyzn (29,06%).

Z podziału na grupy wiekowe uczestników wynikał następujący rozkład:

- 72 osoby w wieku od 36 do 45 lat,
- 53 osoby w wieku od 46 do 60 lat,
- 40 osób w wieku od 25 do 35 lat,
- 22 osoby poniżej 24 roku życia.
- 16 osób w wieku powyżej 60 lat

Zwyczaje i zachowania związane z recyklingiem

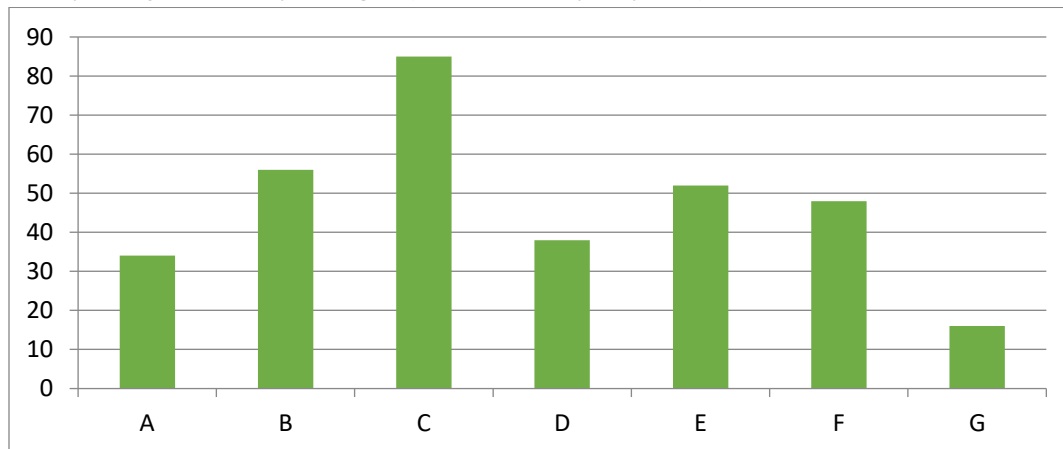
Każdy kraj jest inny, a wynikające z tego nawyki i zachowania związane z recyklingiem są również bardzo specyficzne i różne w zależności od kraju. Wśród krajów biorących udział w analizie, 83% respondentów realizuje recykling i 17% osób, które twierdzą, że nie prowadzą recyklingu.

Na pierwszym miejscu jako najbardziej przetworzony materiał znalazły się opakowania z papieru/tektury. Na drugiej pozycji, na równych poziomach, znalazły się szkło, plastik pet, inne tworzywa sztuczne, baterie i akumulatory. Aluminium, oleje i tekstylia znajdują się na trzecim miejscu. Najmniej przetworzoną kategorią jest stal, drewno i opony. Jeśli chodzi o częstotliwość recyklingu, 82,75% respondentów poddaje odpady recyklingowi codziennie, 6,9% co tydzień, 3,45% raz w miesiącu, a 6,9% odpowiedziało "nie wiem".

Każdy respondent ma swoją własną motywację do recyklingu. Większość uczestników badania, dokonując recyklingu, myśli o ochronie przyrody i ograniczonych zasobów naszej planety. Ponad połowa ankietowanych była podekscytowana ideą recyklingu jako sposobu na ratowanie życia oceanów.

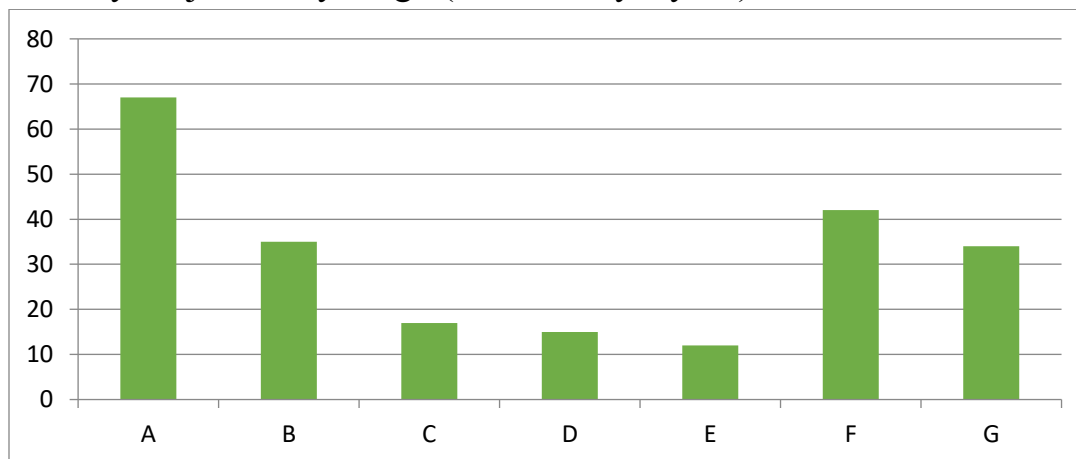
Zarówno zmniejszenie liczby składowisk odpadów, jak i istniejące problemy klimatyczne to kolejne dwa główne powody do niepokoju dla tych, którzy zajmują się recyklingiem. Niektórzy respondenci wskazywali na problemy ekonomiczne, twierdząc, że recykling może pomóc w ich rozwiązaniu. Jedna trzecia osób wskazała, że recykling powoduje dobre samopoczucie, a jednocześnie pozwala oszczędzać energię. Są respondenci, którzy odpowiedzieli, że stosują recykling, ponieważ jest to obowiązkowe. Uważają jednak, że recykling jest nieefektywny, a jego stosowanie trudne, ponieważ brakuje informacji, jest za mało pojemników na surowce wtórne i nie znają metod, dzięki którym mogliby ponownie wykorzystać to, co zwykle jest wyrzucane.

Motywacja do recyklingu (wielokrotny wybór)

- A - Recykling to oszczędność energii - 34 opinie
- B - Recykling zmniejsza liczbę składowisk odpadów - 56 opinii
- C - Recykling pozwala zachować zasoby i chroni dzikie zwierzęta - 85 opinii
- D - Recykling jest dobry dla gospodarki - 38 opinii
- E - Recykling pomaga w rozwiązywaniu problemów klimatycznych - 52 opinie
- F - Recykling sprawia, że czuję się lepiej - 48 opinii
- G - Recykling jest obowiązkowy zgodnie z prawem w moim kraju - 16 opinii

Demotywacja do recyklingu (wielokrotny wybór)

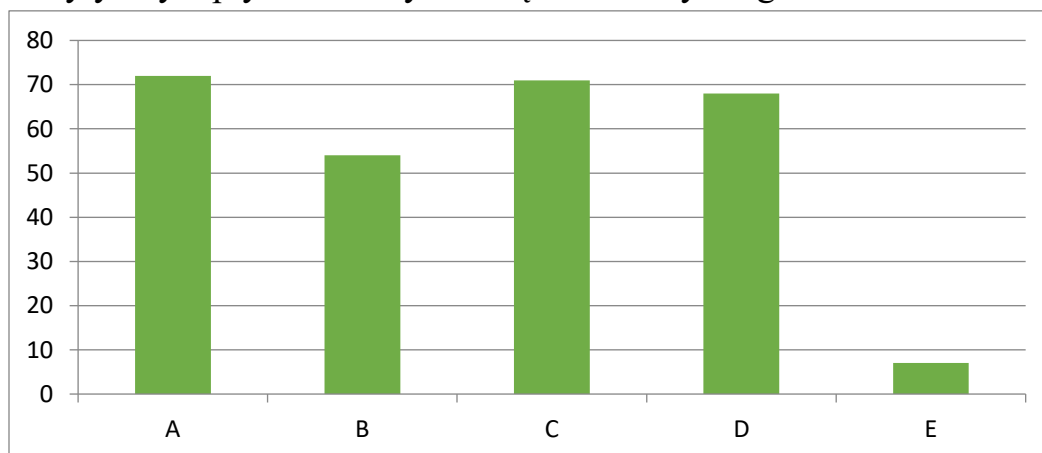
- A – Temat śmieci jest uciążliwy - 67 opinii
- B - Gdyby mi płacili, poddałbym się recyklingowi - 35 opinii
- C - Recykling nie robi różnicy. Więc po co to robić? - 17 opinie
- D - Jest to po prostu zbyt trudne do wykonania - 15 opinii
- E - Recykling jest nudny - 12 opinii
- F - Nie mam czasu na recykling - 42 opinie
- G - inne - 34 opinie

Mimo że ponad trzy czwarte wszystkich respondentów twierdzi, że przetwarza odpady, przyznają oni, że istnieją pewne powody, dla których są zdemotywowani i sfrustrowani recyklingiem. Wśród powodów, które demotywiają ich do recyklingu są: brak oddzielnych pojemników, brak informacji o ponownym wykorzystaniu odpadów, brak informacji o rezultatach recyklingu, brak pojemników na kompost, koszty recyklingu, rozczarowanie współobywatelami, którzy nie biorą udziału w recyklingu, skomplikowane opakowania, które utrudniają recykling, przekonanie, że recykling nie jest skuteczny lub nie jest wykonywany prawidłowo przez firmy zbierające odpady.

Mimo demotywacji i frustracji, głównie w stosunku do władz państwowych odpowiedzialnych za zarządzanie recyklingiem, istnieje silne poczucie świadomości w zakresie znaczenia recyklingu i możliwości przekształcania odpadów w nowe produkty (62,07% respondentów jest świadomych możliwości w porównaniu do 37,93% nieświadomych).

Wynika to z chęci zrobienia czegoś, nawet na małą skalę. Ponad trzy czwarte respondentów uważa, że wiedząc, że z zebranych przez nich odpadów powstanie coś nowego, oraz mając świadomość jak wykorzystywać odpady, mogliby być o wiele bardziej zdeterminowani do recyklingu (67,88% respondentów deklaruje, że posiada produkty wytworzone z odpadów, 49,64% nie posiada takich produktów, a 30,66% nie wie, czy posiada takie produkty).

Pozytywny wpływ na nawyki związane z recyklingiem:

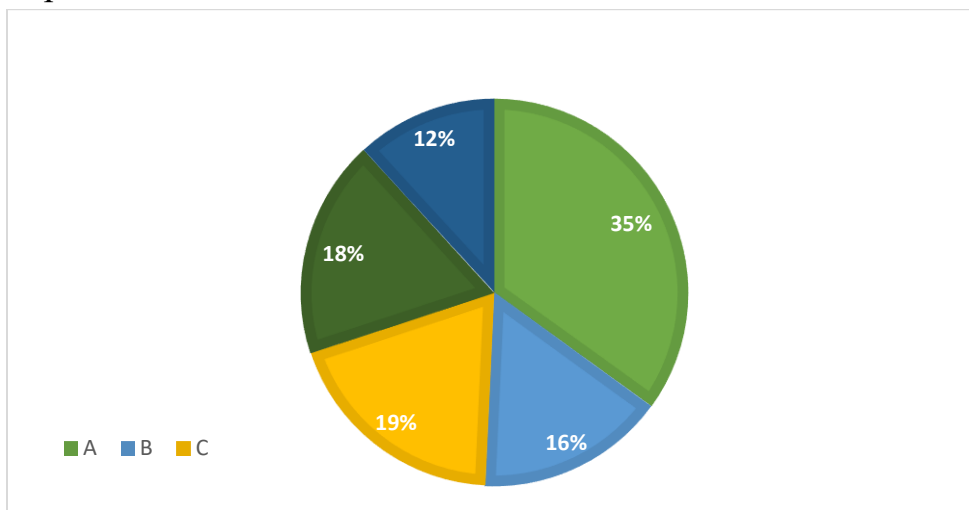

- A - Więcej pojemników na surowce wtórne - 72 opinie
- B - Należy zapewnić dostępność/widoczność pojemników za pomocą znaków - 54 opinie
- C - Świadomość, że z moich odpadów powstanie coś innego - 71 opinii
- D - Wiedza o tym, jak mogę ponownie wykorzystać odpady - 68 opinii
- E - inne - 7 opinii

Ponadto, wśród rzeczy, które mogłyby pozytywnie wpłynąć na nawyki recyklingowe są: bardziej korzystne przepisy, zniżki dla osób stosujących recykling, niska opłata śmieciowa lub więcej punktów do zbierania odpadów.

Ponad jedna trzecia respondentów (36,95%) zadeklarowała, że będzie kupować produkty wykonane z odpadów "kiedy to możliwe", kolejna jedna trzecia będzie kupować "często" (14,78%) lub "czasami" (20,69%), a mniej niż jedna trzecia będzie kupować "rzadko" (18,23%) lub "nigdy" (9,36%). Choć ponad jedna trzecia respondentów jest skłonna kupować produkty wykonane z odpadów, to jednak panuje powszechne przekonanie, że wszystkie produkty wykonane z odpadów są droższe od zwykłych i nie wszyscy respondenci są skłonni płacić za nie więcej.

Odpowiedzi dotyczące skłonności do zapłacenia więcej za produkt wykonany z odpadów:

- A - tak, gdy jest to możliwe (35%)
- B - tak, często (16%)
- C - tak, czasami (19%)
- D - tak, ale rzadko (18%)
- E - nie, nigdy (12%)

Jeśli chodzi o znajomość firm, które sprzedają towary/produkty wykonane z odpadów, często wymieniane są takie nazwy jak H&M, Coca Cola, Ikea, Decathlon, Zara, Lidl, Levi's, World Wildlife Fund, Adidas, Calzedonia.

Lista plusów i minusów

Podczas grup fokusowych i wywiadów, w trakcie swobodnych dyskusji, wyłoniły się bardziej szczegółowe opinie i przemyślenia uczestników, o dużym znaczeniu, które otyczyły recyklingu i okazjonalnego twórczego recyklingu.

Ważne stwierdzenia wskazujące na punkt widzenia konsumentów na temat recyklingu, dóbr z recyklingu i dóbr z odpadów zostały zebrane w dwóch kategoriach, w zależności od tego, czy są one pozytywne (ZA) czy negatywne (PRZECIW).

Poniżej przedstawiono najistotniejsze wypowiedzi, uzyskane w trakcie grup fokusowych i wywiadów:

ZA:

- ✓ *Jest to "coś dobrego" dla ochrony środowiska i zapewnienia lepszej przyszłości następnym pokoleniom.*
- ✓ *Czuję się lepiej wiedząc, że coś udało przetworzyć i dodatkowo koszty są zaoszczędzone.*
- ✓ *Relaksujące zajęcie i poprawia kreatywność ludzi.*
- ✓ *Ochrona środowiska i pomoc faunie oceanów w przetrwaniu.*
- ✓ *Zmieniły się trendy w projektowaniu. Zwraca się uwagę na ponowne wykorzystanie zasobów.*
- ✓ *Globalny trend - ludzie są coraz bardziej świadomymi konsumentami.*
- ✓ *Potencjał edukacyjny młodzieży w zakresie świadomości ekologicznej i materiałowej.*

PRZECIWIW:

- ✓ *Brak wiedzy na temat recyklingu i brak motywacji do jego stosowania.*
- ✓ *Inicjatywy recyklingu poprzez sztukę nie są postrzegane jako narzędzie do rozwiązania problemów związanych z zatrudnieniem oraz ochroną środowiska.*
- ✓ *Recykling poprzez sztukę nie może być postrzegany jako działalność zawodowa, podczas gdy od ludzi wymaga się, aby doskonalili swoje kwalifikacje w kierunku “prawdziwego” (w domyśle bardziej dochodowego) zawodu.*
- ✓ *Jeśli zaczniesz zajmować się recyklingiem zawodowo, dość trudno jest się z tego utrzymać.*
- ✓ *Przedmioty z recyklingu są droższe od zwykłych.*
- ✓ *Problemy z wdrażaniem prawa w zakresie gospodarki odpadami, oraz brak współpracy firm z instytucjami, które zarządzają odpadami i środowiskiem*
- ✓ *Recykling poprzez sztukę nie może przynieść tak wspaniałych efektów, jakie są potrzebne środowisku. Musi on być częścią większej inicjatywy.*
- ✓ *Wszystkim inicjatywom podejmowanym przez organizacje pozarządowe brakuje trwałości i oddziaływania w dłuższej perspektywie czasowej.*
- ✓ *Brak pieniędzy i miejsc na realizację takich działań, na przekształcanie odpadów w nowe produkty.*
- ✓ *Nie istnieją żadne przepisy prawne ani dotacje, które mogłyby zachęcić do recyklingu.*

Zbiór dobrych praktyk

W trakcie pierwszej fazy realizacji projektu RecyclART zebrano 20 najlepszych praktyk.

IO1-Albania_01_RecycledJeans - Produkcja i sprzedaż toreb na zakupy i akcesoriów wykonanych z przetworzonego jeansu.

IO1-Albania_02_GlassOltaDokle - Szklane butelki, słoiki i inne szklane pojemniki z recyklingu są rysowane i ozdabiane ornamentami, które dają każdej butelce, słoikowi lub innemu pojemnikowi nowe życie.

IO1-Albania_03_Agencja AULEDA - Agencja AULEDA wzmacnia i promuje zrównoważony i wszechstronny rozwój dystryktu Vlora.

IO1-Albania_04_ArtPasticRecycle - Wniosek miał na celu wprowadzenie jednego z najbardziej innowacyjnych działań w celu przezwyciężenia bardzo złożonego problemu zanieczyszczenia środowiska i wykorzystania/recyklingu odpadów.

IO1-Greece_01_JewelryComputerWaste - Bizuteria wykonana z ponownie wykorzystanych części komputerowych.

IO1-Grecja_02_PlastikourgeioLabAndShop - PLASTIKOURGEIO LAB and SHOP to zarówno warsztat recyklingu-odzysku-utylicacji jak i sklep. Tworzą i oferują zastawę stołową do domu, biura, na wakacje, biwak, piknik z myślą o produktach ekologicznych, przyjaznych człowiekowi i środowisku, będących alternatywą dla plastikowych przedmiotów, których używamy na co dzień. W sklepie tym można również znaleźć przedmioty dekoracyjne i codziennego użytku, wykonane w pracowni. Są oni członkami greckiego oddziału międzynarodowej społeczności Precious plastic.

IO1-Grecja_03_BlueCycle - BlueCycle to program gospodarki niebieskiej i o zamkniętym obiegu, którego celem jest utylizacja tworzyw sztucznych pochodzących z rybołówstwa i żeglugi. Celem jest stworzenie wysokiej jakości surowca, nadającego się do ponownego wykorzystania w przemyśle oraz promowanie holistycznego podejścia do rozwiązania problemu odpadów z tworzyw sztucznych trafiających do morza. Program BlueCycle działa pod auspicjami Fundacji Aikaterini Laskaridis.

IO1-Grecja_04_2plus1equals2 - "2WO+1NE=2" to etyczna marka odzieży designerskiej.

IO1-Grecja_05_Halkyon - Recykling resztek pochodzących z przyrody.

IO1-Greece_06_RecycleAtSource - Recykling zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego - WEEE.

IO1-Greece_07_FabricRepublic - Recykling odzieży i tkanin. Fabric Republic to innowacyjny i zintegrowany system zarządzania nadwyżkami odzieży, który koncentruje się na współczesnych potrzebach społecznych, zrównoważonym rozwoju i trwałości.

IO1-Italy_01_FiorDiIdeeInBarattolo - Produkty handmade, wykonane z odpadów i naturalnych kwiatów.

IO1-Italy_02_ChristmasDecorations - Dekoracje świąteczne wykonane z potłuczonego szkła.

IO1-Italy_03_FlowerPots- Doniczki na kwiaty z wykorzystaniem starych ręczników.

IO1-Poland_01_KapsArt - Jest to jedna z marek, która wyspecjalizowała się w upcyklingu kapsułek od kawy Nespresso.

IO1-Poland_02_PracowniaMozaiki - Pracownia Mozaiki została założona przez artystę kilka lat temu. Mieści się w wyjątkowym otoczeniu Księżego Młyna - kompleksu fabryczno-rezydencjonalnego nad Jasieniem, wybudowanego w XIX wieku przez Karola Scheiblera, najbogatszego łódzkiego przemysłowca. Pracownia Mozaiki specjalizuje się w unikatowej biżuterii z mikromozaiką. Oprócz tego w Pracowni Mozaiki mieści się galeria, prowadzone są warsztaty artystyczne i pokazy mozaiki.

IO1-Poland_03_UpLife - Up life to nazwa Fundacji i marka produktów, które są rozwijane przez tę organizację. Misją organizacji jest realizacja świadomości ekologicznej w działaniu (warsztaty artystyczne upcyklingu, warsztaty kulinarne z kuchni warzywnej) oraz w profilaktyce zdrowotnej (treningi slow jogging). Fundacja została założona w 2017 roku przez dwie kobiety o zainteresowaniach artystycznych..

IO1-Romania_01_CapsCarpet - Dywan z plastikowych nakrętek od butelek. Plastikowe nakrętki od butelek są używane do tworzenia dywanów o różnych kształtach i kolorach. Kapsle w tym samym kolorze lub w różnych kolorach mogą być używane do tworzenia różnorodnych modeli.

IO1-Romania_02_PlasticBottleDeco - Sprytny pomysł na wykorzystanie plastikowych butelek.

IO1-Romania_03_ArtisanalSoap - Produkcja tego typu domowego mydła, którego głównym składnikiem jest użyty olej, jest bardzo dobra zarówno dla skóry i odzieży, jak i dla ochrony środowiska.

Uwaga - Do niniejszego raportu dołączono, jako osobne dokumenty, 20 zebranych dobrych praktyk, o których mowa powyżej.